

UPPFÖDARMÖTE 25 November Nykvarns Hundhall

Den 25 Nov samlades en skara uppfödare för att diskutera ett antal frågor relaterade till uppfödning och rasens hälsa, men även vilken inriktning uppfödarna vill att Utskottet för Avel&Hälsa ska prioritera under 2018.

Deltagande uppfödare var; Dobforsport, Devil Worship, Molecularis, Tierras, Blazing Expressions, Juliettevilles ,Dobvoyage och Diragos

Deltog gjorde också Linda Atmer- representerade utskottet för avel och hälsa, Jonas Olsson- dobermannägare (uppfödare schäfer) samt Nilla Bengtsson- ordförande Västra LO och deltagare i arbetsgruppen för HD inom SDK.

HD frågan delades upp i 3 olika frågeställningar utifrån det underlag HD arbetsgruppen inom SDK diskuterat och tagit fram underlag för: **AVLÄSNING-NIVÅKRAV-INDEX**

Avläsning

Dobermann ägare upplever att avläsningen är annorlunda mellan olika länder och framförallt finns skillnader mellan Sverige och Tysklands avläsning. Vidare har kvalitetsäkning av avläsare på SKK och öppen redovisning också diskuterats som områden för förbättring. Nedan åtgärd från SKK redovisades på mötet och mottogs väl av deltagarna, SDK upplever det positivt att SBK och SKK driver denna fråga då detta är oerhört svårt för en liten rasklubb som SDK att driva på egen hand.

Sammanfattning Avläsning:

För att få en helhetsbild och ett säkrare underlag för eventuella åtgärder, har SKK via Bodo Bäckmos utredning gällande HD, och motioner från SBK, beslutat att tillsätta en central HD – utredning med uppgift att:

Utvärdera det nuvarande hälsoprogrammets effekter på HD utfallet över olika tidsperioder

Analysera vilka faktorer som positivt eller negativt kan ha påverkat utfallet över olika tidsperioder.

Säkerställa att de frågeställningar som Svenska Brukshundklubben och Svenska Spaniel-och Retrieverklubben påpekat i sina motioner besvaras angående:

- a. Öppen redovisning av slapp led
- b. Dubbelsidiga resultat avseende ED och HD ska visas på SKK Hunddata
- c. Redovisning av kvalitetsäkning av avläsare
- d. Byte av avläsare vid omröntgen
- e. Årlig redovisning av omröntgen och överklagan till nordiska panelen

Föreslå eventuella åtgärder avseende arbetsordningar och former för redovisning av resultat med anledning av ovanstående

CS menar att fram till dess att HD-utredningen presenterar sina slutsatser och eventuella förslag till åtgärder ska inga förändringar som inte redan är beslutade införas i hälsoprogram för HD.

Ambitionen bör vara att utredningen presenterar sina resultat under hösten 2018. Arbete sker nu mot FCI för att kalibrera avläsning mellan länder.

Nivåkrav

Frågeställningen gällande om nivån på Hälsoprogram bör sänkas för dobermann gällande HD.

Idag har rasen dobermann Hälsoprogram Nivå 3 vilket innebär HD-A eller HD-B för avel, likväl gäller detta utländska avelsdjur.

Mötet diskuterade ett förslag om sänkning av nuvarande krav till Nivå 2, som innebär känd status för registrering (inga restriktioner finns) En sådan ansökan till SKK måste stödjas av ett gediget underlag som verifierar att stora förbättringar kan nå inom rasen med en sådan sänkning av Hälsoprogram till Nivå 2. Uppfödarnas olika tankar om bl.a detta finns summerade sist i denna artikel.

SKKs genetiska kommitté har rekommenderat SDK att starta med Index för att få stöd och verktyg för den genetiska nedärvningen vad gäller att använda hundar i avel med annan HD status än HD-A eller HD-B.

Ett gediget underlag presenterades av Nilla Bengtsson där HD statistik mellan de olika Nordiska länderna jämfördes. Underlaget visade att i de Nordiska länderna med andra nivåkrav (HD-C tillåts för avel) så ligger % andelen fria hundar högre än i Sverige. Statistiken är något svårtolkad då antalet hundar som ingår i underlaget varierar mycket, från 19 till 200 hundar ingick i de olika statistiska sammanställningarna från varje land vilket gör att den % delen fria hundar av den totala populationen i varje land inte gick att fastställa. Den totala populationen är viktig ur det perspektivet att anledningen till att nivån föreslås att sänkas för hälsoprogrammet, är för att utöka vår avelsbas, som skall främja andra hälsoproblem som tex DCM, som förstås omfattar hela den svenska populationen av dobermann.

Finland och Sverige har ungefärliga lika underlag att jämföra i antal röntgade per tidsperiod, dock saknas en jämförelse mot den totala populationen, likt Sverige så röntgas endast ca 50% av födda dobermanns i Finland.

Finland är den intressantaste jämförelsen mot Sveriges hälsoprogram för dobermann och diskussionen om att sänka nivåkravet, då Finland tillåter avel på HD-C om denne paras med en HD-A hund.

Statistik presenterades även i antal över hur utvecklingen sett ut i Finland när HD-C hundar kunnat användas, där det framgår att antalet HD-C eller sämre inte ökar markant i antal, men procentuell ökning jämfört mot den totala antalet röntgade och population i de olika varianterna HD-A eller B vs HD-A i samband med HD-C kunde inte fastställas, och tidsperioden var något kort för att kunna dra en väl underbyggd slutsats som underlag för om förbättring skett eller ej.

Index

Index är något nytt för oss inom SDK, flera raser har redan börjat med Index, och i korthet innebär det att HD är en skattning av hundens nedärvningsförmåga avseende HD. Index innebär att man, förutom individens eget röntgenresultat för HD, även tar hänsyn till släktingars resultat för att skatta hundens avelsvärde avseende HD. Index gör det möjligt att i avelsvärderingen skilja individer med samma röntgenstatus åt och därmed få en säkrare värdering av den tilltänkta avelshundens avelsvärde. De nya registreringsreglerna i raser med hälsoprogram på Nivå 3 för vilka index införs, innebär det att hundar med höftledsstatus A, B eller C får användas i avel. SDK har nedan sammanställt frågor som SKKs genetiska kommitté svarat på för klubbens medlemmars räkning:

Är det troligt idag att SKK skulle godkänna en ras med tidigare avelsprogram för HD att övergå till att fritt använda HD C tex ihop med en hund med HD A som i Finland istället för index ?

Om man önskar lägga upp hälsoprogrammet för HD i rasen, för att bredda avelsbasen och fokusera på andra egenskaper/sjukdomar, är det förstås ett alternativ att ansöka om hälsoprogram på nivå 2 (känd status) istället för nivå 3 (krav på A eller B).

En sådan ansökan bör förstås baseras på och omfattas av ett underlag som stödjer denna prioritering. Huruvida SKK/AK skulle bevilja detta är svårt svara på. Index är ett bättre verktyg för att få en bild av hundarnas genetiska nedärvning.

Med index är det möjligt att t ex bättre åtskilja C-hundar med avseende på nedärvningsförmåga och para ihop dessa med hundar vars HD-index kompenserar för C-hundens något lägre avelsvärde.

2) Vi ser skillnader i avläsningen i Sverige / Norden på Dobermann gentemot Tyskland . Detta är en egen fråga med påverkar självklart hela indexet och något som många andra rasklubbar påpekat . Hur kan vi påverka det för att få en jämnare avläsning . Hur driver vi det vidare ?

Vi har som ni säkert känner till redan en ganska omfattande kalibrering i Norden vad avser HD-bedömning. Motsvarande system för kalibrering finns dock inte i övriga Europa. Tyvärr är det logistiskt svårt att få till eftersom man i många andra länder inte alls har en lika centraliserad avläsning/bedömning av höftledsbilder. Det är en fråga för FCI och något som vi från Nordisk sida driver inom organisationen.

3) Vi behöver få in flera djur i aveln då vi har en liten gen bas och slåss mot DCM . Kommer index att vidga avelsbasen , som vi vill?

Om index vidgar avelsbasen eller ej beror helt på hur verktyget tillämpas i avelsarbetet. Index ger en möjlighet att bättre åtskilja hundar inom samma HD-kategori, t ex C-hundar. Sedan är det upp till varje ras vilka rekommendationer och krav man bör och vill ha kopplade till HD-index. Även om C-hundar själva sällan får kliniska problem vet man att en C-hund generellt har en större risk att nedärva HD till sina avkommor än en A- eller B-hund.

4) Vilken nivå bör vi ligga på ,vi har normalt inga problem när en hund har C. Det förekommer nästan bara pga att hunden har något kort skåltak , sällan pga. pålagringar eller annat.

Om index vidgar avelsbasen eller ej, beror helt på hur verktyget tillämpas i avelsarbetet. Index ger en möjlighet att bättre åtskilja hundar inom samma HD-kategori, t ex C-hundar. Sedan är det upp till varje ras vilka rekommendationer och krav man bör och vill ha kopplade till HD-index.

Även om C-hundar själva sällan får kliniska problem vet man att en C-hund generellt har en större risk att nedärva HD till sina avkommor än en A- eller B-hund. Man måste således skilja på hundens avelsvärde och dess egen kliniska status. Med index kan man få en bättre bild av en C-hunds avelsvärde, i relation till den genomsnittliga C-hunden i rasen eller till andra hundar med A- eller B.

Deltagarnas tankar om avläsning, förändring av nivån på hälsoprogram för dobermann och Index:

Dobforsport: Tycker att det är bra som det är, ett index kan tillföra/hjälpa oss för att skatta den genetiska nedärvningen när man har variationer i en kull på HD status. Vi tror att valpköpare kan dra sig för att köpa dobermann om vi sänker kraven då HD C, då HD C är allmänt känt som ett sämre kliniskt resultat. Index kan ge data som stödjer ett sådant val. Vi vill inte sänka kravet till Nivå2 på Hälsoprogrammet.

Devil Worship: När nytt avelsmaterial kommer in, som bidrar till att utöka avelsbasen, kan data saknas för denna hund, ser då förslaget om sänkningen till Nivå 2 som positiv, för möjliggöra att få in nytt avelsmaterial i rasen.

Molecularis: Tyckte från början att det var bra som det är, men tycker nu att Index är ett bra verktyg som stöd. Vill inte sänka kravet till Nivå 2.

Linda Atmer- utskottet för avel och hälsa: Vi måste klargöra varför vår statistik blivit sämre innan vi sänker kraven, dvs vad är syftet med förändringen. Varför vill vi sänka kraven, för att förbättra HD eller för att bredda genetiska variationen? För det senare alternativet måste klargörandet varför statistiken är sämre kunna fastställas innan vi ändrar.

Jonas Olsson- dobermannägare (uppfödare schäfer): Tycker att basen är för liten på dobermann och ser en risk med Index, det blir svårare att välja rätt avelsdjur utifrån egenskaper. Är för att sänka kravet till Nivå 2. dock över en bestämd tid som skall utvärderas efter ett antal år.

Tierras: Index känns inte rätt på vår lilla ras med många utländska djur i stamtavlorna. Många krav finns redan att ta hänsyn till och därtill övriga sjukdomar som DCM, vWd. Är positiv att sänka kravet till Nivå 2, dock över en bestämd tid som skall utvärderas.

Nilla Bengtsson- ordförande Västra Lo: Upplever inte några bekymmer med HD C på dobermann. Är mer orolig för andra hälsoproblem och tycker inte HD skall vara prioriterat. Tveksam till Index pga skattningsvärdet och att alla dobermann ägare inte kommer att kunna tyda Index vs skattningsvärde. Är positiv till att sänka till Nivå 2.

Blazing Expressions: Tycker att det är felaktigt att vi anser att HD C är dåligt resultat (ej lika i andra Nordiska länder) Index kan ge en felaktig bild om man inte tar hänsyn till skattningsvärdet. Har tittat på statistik för att följa dödsorsak, det finns ingen samlad statistik i Sverige, men i den offentliga statistik som finns, är dobermanns dödsorsak inte HD. Är positiv till sänkning till Nivå 2

Juliettevilles: Har inte erfarenheten av att HD är ett problem, snarare att andra egenskaper/hälsoproblem är större problem än HD. Vill inte sänka nivån, och har ingen åsikt om index.

Dobvoyage: Har inga specifika motsättningar mot att använda HD C hundar. Är däremot mycket tveksam mot att ge ansvaret till individer med olika erfarenhet av avel och genetik, vår ras, genom att sänka kraven till Nivå 2. Ser positivt på att använda Index som hjälpmedel för att stödja användandet av t.ex. en C hund. Det är extremt svårt att skatta en genetisk nedärvning på egen hand, varför en sänkning till Nivå 2 inte bör göras.

Diragos: Ser inte sambandet mellan att sänka kravet på HD och öka avelsbasen, det finns ingen jämförbar statistik som stödjer detta samband. För få hundar röntgas i Sverige för att vi skall kunna basera ett resonemang om att utöka den genetiska variationen genom att förändra HD kraven. Positiv till index som hjälpmedel med tycker inte en sänkning av hälsoprogrammet skall göras.